

פרשת נח

קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס (ו, יג)

מפורש בפסוק, שסבת הכחדתם של בני דור המבול, היא עוון החמס שלהם, כמו שמפרש רש"י: "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל".

אלא שכאן מתעוררת שאלה: אמנם חטא זה הוא סיבת עונשם של הגנבים והגזלנים, אולם במה חטאו הנגזלים והנחמסים אשר כלפיהם הפנו מעשי הגזל? מדוע גם הם נספו במבול?

אפשר להבין את הדברים, לאור מה שלמדנו בעלי המוסר, כי מי שצועק צעקה גדולה יותר מכפי כאבו, עושה מעשה רמאות, שכן הוא מרמה את הסובבים אותו הסבורים כי כואב לו יותר ממה שהוא מתייסר באמת.

דבר זה הינו אסור, ככל גנבת דעת או רמאות אחרת.

בספר "מדבר שקר תרחק" מופיע מעשה בידידו של רבי שמחה זיסל זיו, "הסבא מקלם", שנפל למשכב. החולה גנח מרה מרב כאב, וזעקותיו הרעידו את לב השומעים, אולם איש מהם לא הצליח להרגיעו.

הגיע "הסבא מקלם" לבקרו, נכנס ושהה זמן מה בחדרו, והנה, משיצא, לאחר מכן חדל החולה מזעקותיו.

תמהו בני משפחתו: מהו המופת או הסגולה שעשה, אשר מכוחה הצליח להשקיט בן רגע את כאבי החולה? הסביר ה'סבא': פניתי אליו ושאלתיו אם אינו מפרז מעט באנחותיו, שכן בכך הוא נכנס לאסור "מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז), ומיד השתק הידיד ושלט בעצמו שליטה מוחלטת.

ספור דומה מובא בספר "חיים שיש בהם" אודות האדמו"ר רבי שם מקאלושיץ זצ"ל, אשר היה נוהג ללכת מדי לילה לטבול במקוה לפני סדר למודו. באחד הלילות הבחין הרבי שמשמשו נרדם על משמרתו, ולפיכך החליט ללכת למקוה לבדו.

בדרכו, עודו שקוע במחשבותיו הגבוהות, נתקל בדבר מה, נפל ושבר אחת מצלעותיו. ימים רבים שכב הרבי במטתו, כשהוא מתפתל ביסורים נוראים, אולם אפילו קול אנחה אחת לא בקע מגרונו!

כשהתענינו מקרביו כיצד ביכולתו להתאפק עד כדי כך, ענה להם שהוא חושש לדברי רבי פנחס מקוריץ, אשר אמר כי אדם הנאנח מעבר למה שמתאים לכאביו - עובר על שמץ של אסור שקר...

אם כן, אפוא, יתכן לומר שחטאם של הנגזלים והנחמסים בדור המבול, היה צעקותיהם מעבר למידה שהיה עליהם לצעוק, ובכך חטאו בעוון שקר...

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א